

INFORMACJE NA TEMAT PROFILAKTYKI NOWOTWORU JELITA GRUBEGO

RODZAJ BADANIA: BADANIE KAŁU W KIERUNKU ZMIENIONEGO DNA (FIT-DNA)

Każdy może zachorować na nowotwór jelita grubego. Pojawia się on niezależnie od rasy i pochodzenia etnicznego. Dzięki regularnym badaniom przesiewowym lekarz będzie mógł wykryć nowotwór wcześniej, gdy łatwiej się go leczy. Badanie przesiewowe może także zapobiegać nowotworom, ponieważ pozwala na wykrycie polipów i nieprawidłowych zgrubień w jelicie.

Dostępne są różne warianty badań przesiewowych. Porozmawiaj z lekarzem, aby wybrać najlepszy dla siebie wariant.

KTO? Z badania FIT-DNA, czyli połączenia immunochemicznego badania kału i badania DNA, mogą korzystać osoby dorosłe, u których występuje średnie umiarkowane ryzyko zachorowania na nowotwór jelita grubego. Omów ryzyko ze swoim lekarzem, aby dowiedzieć się, w jakim wieku rozpocząć badania przesiewowe. Jeżeli występuje istniejące zwiększone ryzyko zachorowania na nowotwór jelita grubego, badanie może być potrzebne wcześniej lub może być dla Ciebie nieodpowiednie. Zanim wybierzesz rodzaj badania, omów z lekarzem swój wywiad chorobowy swoją historię chorób i historię chorób w Twojej rodzinie. Powiedz lekarzowi o występowaniu następujących czynników ryzyka:

- ▶ Przypadki zachorowań na nowotwór jelita grubego lub polipy przednowotworowe w przeszłości
- ▶ Przypadki zachorowań na nowotwór jelita grubego lub polipy przednowotworowe u rodziców, rodzeństwa lub dzieci
- ▶ Rodzinna polipowatość gruczolakowata (FAP) lub dziedziczny rak jelita grubego niezwiązany z polipowatością (HNPCC), zwany także zespołem Lyncha
- ▶ Wrzodziejące zapalenie jelita grubego lub choroba Crohna

CO? Badanie FIT-DNA to badanie stolca (kału). Podczas analizy laboratoryjnej sprawdza się, czy w stolcu (kale) nie występuje krew i nieprawidłowe DNA, które mogą wskazywać na nowotwór lub polipy.

KIEDY? Badanie przeprowadza się co trzy lata. Jeżeli wyniki są nieprawidłowe, niedługo później trzeba wykonać kolonoskopię kontrolną.

GDZIE? Badanie przeprowadza się w domu.

DLACZEGO? Badanie FIT-DNA pozwala wykryć oznaki nowotworu jelita grubego i odbytnicy. Pomaga także wykrywać polipy, czyli narośle, które później mogą przekształcać się w nowotwór.

JAK? Zestaw do badania otrzymasz pocztą wraz z instrukcją objaśniającą, jak pobrać cały stolec z jednego wypróżnienia do pojemnika. Małą próbkę pobiera się do próbki dołączonej do zestawu, zalewa płynem konserwującym i szczelnie zamyka. Zestaw wraz z próbką przesyła się do laboratorium do analizy. Lekarz objaśni wyniki badania.

CZY BADANIE NIESIE ZE SOBĄ JAKIEŚ ZAGROŻENIA? Z tym badaniem wiążą się niewielkie zagrożenia. Być może będziesz martwić się o wynik badania. Czasami badanie FIT-DNA pomaga wcześniej wykryć nowotwór. Ale zdarza się, że wyniki badania FIT-DNA są nieprawidłowe, a wyniki kolonoskopii kontrolnej wychodzą w normie. Należy omówić zagrożenia i korzyści ze swoim lekarzem.

KTÓRY WARIANT BADANIA PRZESIEWOWEGO WYBRAĆ?

RODZAJ BADANIA

RÓŻNICE W BADANIACH PRZESIEWOWYCH

WYNIK BADANIA

	KOLONOSKOPIA	FIT*	HSgFOBT*	FIT-DNA*
Pomaga wykryć nowotwór jelita grubego	✓	✓	✓	✓
Może zapobiegać nowotworom jelita grubego	✓	*	*	*
Wymaga badania kontrolnego (kolonoskopii), jeżeli wyniki nie są w normie	—	✓	✓	✓

PROCEDURA BADANIA

Badanie przeprowadza się w domu	—	✓	✓	✓
Wymaga pobrania stolca (kału)	—	✓	✓	✓
Badanie przeprowadza się raz do roku	—	✓	✓	—
Badanie przeprowadza się co trzy lata	—	—	—	✓
Badanie przeprowadza się co 10 lat	✓	—	—	—
Lekarz wykonuje badanie w gabinecie lub w szpitalu	✓	—	—	—
Wymaga specjalnej diety poprzedniego dnia	✓	—	—	—
Może wymagać ograniczeń w diecie kilka dni wcześniej	—	—	✓	—
Zwykle odbywa się pod znieczuleniem	✓	—	—	—
Polega na obserwacji wnętrza jelita grubego	✓	—	—	—
Występują rzadkie powikłania, np. przebicie jelita lub krwotok	✓	*	*	*
Pacjent musi zostać odprowadzony do domu	✓	—	—	—

* W razie nieprawidłowych wyników konieczna jest dodatkowa kolonoskopia. Podczas kolonoskopii kontrolnej wykrywa się i usuwa nieprawidłowe zgrubienia i polipy, aby zapobiec nowotworom.

DEFINICJE:

FIT = immunochemiczne badanie kału

HSgFOBT = badanie kału na krew utajoną metodą gwajakolową o wysokiej czułości

FIT-DNA = badanie kału w kierunku zmienionego DNA

GDZIE PRZEPROWADZIĆ BADANIE JELITA GRUBEGO: Porozmawiaj z lekarzem, aby umówić się na badanie przesiewowe.

PŁATNOŚĆ: Większość programów ubezpieczenia, w tym Medicaid i Medicare, obejmuje badania przesiewowe w kierunku nowotworu jelita grubego u osób powyżej 50. roku życia, u których występuje umiarkowane ryzyko zachorowania. U osób w wieku od 45. do 49. roku życia zakres ubezpieczenia jest zróżnicowany. Przed wykonaniem badania zapytaj lekarza, czy występuje u Ciebie ryzyko zachorowania na nowotwór jelita grubego, i sprawdź u ubezpieczyciela, czy Twoja polisa obejmuje badania przesiewowe. Jeżeli nie masz ubezpieczenia, być może kwalifikujesz się do badań refundowanych lub bezpłatnych. Bezpłatne spotkanie w celu uzyskania pomocy w zapisaniu się do programu: zadzwoń pod numer **311** lub wyślij SMS o treści **CoveredNYC** pod numer **877877**.

Mieszkańcy miasta Nowy Jork nieposiadający ubezpieczenia mogą korzystać z refundowanych lub bezpłatnych badań przesiewowych.

Aby dowiedzieć się więcej na temat dostępnych badań, odwiedź stronę nyc.gov/health i wyszukaj hasło „colon cancer” (rak jelita grubego).